

**BO‘LAJAK PEDAGOGLARNING KREATIV FIKRLASH
QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH**

Ilxamova Bibinur Po‘latjon qizi
Urganch RANCH texnologiya universiteti
katta o‘qituvchisi, p.f.f.d (PhD)
bibinurilxamova@gmail.com
Tel: +998880905500

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada bo‘ljak pedagoglarning kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishning pedagogik ahamiyati, mazmun-mohiyati hamda uni takomillashtirish yo‘llari yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy ta‘lim jarayonida kreativ yondashuvning o‘rni, innovatsion metodlardan foydalanish hamda talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik tavsiyalar bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: kreativ fikrlash, innovatsion ta‘lim, pedagogik kompetensiya, ijodkorlik, bo‘ljak pedagog, zamonaviy metodlar, kreativ kompetensiya.

**РАЗВИТИЕ СПОСОБНОСТИ КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ
БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ****АННОТАЦИЯ**

В данной статье освещаются педагогическая значимость, сущность и содержание развития креативного мышления будущих педагогов, а также пути его совершенствования. Кроме того, раскрывается роль креативного подхода в современном образовательном процессе, рассматриваются вопросы использования инновационных методов обучения и представлены методические рекомендации, направленные на развитие творческого потенциала студентов.

Ключевые слова: креативное мышление, инновационное образование, педагогическая компетентность, творчество, будущий педагог, современные методы, креативная компетентность.

**DEVELOPING THE CREATIVE THINKING ABILITIES OF FUTURE
TEACHERS****ABSTRACT**

This article highlights the pedagogical significance, essence, and content of developing the creative thinking abilities of future teachers, as well as ways to improve them. It also discusses the role of a creative approach in the modern educational

process, the use of innovative teaching methods, and methodological recommendations aimed at enhancing students' creative potential.

Keywords: creative thinking, innovative education, pedagogical competence, creativity, future teacher, modern methods, creative competence.

Kirish

Bugungi globallashtirish va raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan davrda ta'lim tizimi oldiga yangi talablar qo'yilmoqda. Zamonaviy jamiyat nafaqat bilimli, balki kreativ fikrlay oladigan, muammolarga noodatiy yechim topa oladigan pedagoglarni talab qilmoqda. Shu bois bo'lajak pedagoglarning kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish pedagogik ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Kreativ fikrlash shaxsning yangi g'oyalarni ilgari surishi, mavjud muammolarga innovatsion yondashuvi va mustaqil qaror qabul qilishida namoyon bo'ladi. Pedagog faoliyatida esa kreativlik ta'lim samaradorligini oshirish, o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash hamda dars jarayonini qiziqarli tashkil etishda muhim omil hisoblanadi.

Asosiy qism

Kreativ fikrlash tushunchasi va uning mohiyati

“Kreativlik” tushunchasi lotincha “create” — yaratish so'zidan kelib chiqqan bo'lib, yangilik yaratishga moyillikni anglatadi. Kreativ fikrlash esa shaxsning muammolarga standart bo'lmagan yondashuv asosida yechim topish qobiliyatidir. Guilfordning ta'kidlashicha, kreativlik divergent fikrlash asosida namoyon bo'lib, muammoga nisbatan turli va original yechimlarni ishlab chiqish imkonini beradi.[1]

Bo'lajak pedagoglarda kreativ fikrlash quyidagi ko'nikmalar orqali namoyon bo'ladi:

- mustaqil va erkin fikrlash;
- muammoli vaziyatlarni tahlil qilish;
- innovatsion g'oyalarni ilgari surish;
- pedagogik jarayonda yangi metodlardan foydalanish;
- ta'lim jarayoniga ijodiy yondashish.

Pedagogning kreativligi o'quvchilarning ham ijodiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Chunki kreativ pedagog o'quvchilarda qiziqish, faollik va mustaqil fikrlashni shakllantira oladi. Pedagogning kreativligi uning kasbiy faoliyatda yangicha g'oyalarni ishlab chiqishi, ta'lim jarayoniga innovatsion yondashishi hamda o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim kasbiy sifatlardan biridir.[2]

Bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda kreativ yondashuv muhim omillardan biri sifatida qaralmoqda. Kreativ fikrlashga ega pedagog:

- darslarni samarali tashkil etadi;

- innovatsion texnologiyalarni qo‘llaydi;
- o‘quvchilar bilan samarali muloqot o‘rnatadi;
- muammoli vaziyatlarda tezkor qaror qabul qiladi;
- ta‘lim jarayoniga yangilik kiritadi.

Shuningdek, kreativ fikrlash pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantiradi hamda uning pedagogik mahoratini oshiradi. Kreativ fikrlash shaxsning mavjud muammolarga turli nuqtai nazardan yondashishi, yangi g‘oyalarni ilgari surishi va nostandart yechimlar ishlab chiqish qobiliyatida namoyon bo‘ladi.[3]

Kreativ fikrlashni rivojlantirish usullari

Bo‘lajak pedagoglarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirishda quyidagi metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi:

1. Muammoli ta‘lim texnologiyasi

Talabalarga muammoli vaziyatlar yaratish orqali ularning mustaqil fikrlashi rivojlantiriladi. Bu metod talabalarni izlanishga va yangi yechimlar topishga undaydi.

2. “Aqliy hujum” metodi

Mazkur metod talabalar tomonidan erkin fikr bildirish, noodatiy g‘oyalarni ilgari surish va ijodiy tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiladi.

3. Loyihaviy faoliyat

Talabalarning amaliy loyihalar ustida ishlashi ularning kreativligi va innovatsion tafakkurini rivojlantiradi.

4. Interfaol metodlardan foydalanish

Debat, klaster, sinkveyn, SWOT-tahlil kabi metodlar talabalarning kreativ fikrlashini faollashtiradi.

5. Raqamli texnologiyalar

Multimedia vositalari, elektron platformalar va sun‘iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish talabalarning ijodiy yondashuvini kengaytiradi.

Kreativ pedagogni shakllantirish omillari

Bo‘lajak pedagogning kreativ shaxs sifatida shakllanishiga quyidagi omillar ta‘sir ko‘rsatadi:

- ta‘lim muhitining innovatsionligi;
- pedagog va talaba o‘rtasidagi hamkorlik;
- mustaqil ta‘lim imkoniyatlari;
- motivatsiya va rag‘bat;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalar.

Oliy ta‘lim muassasalarida ijodiy muhitni shakllantirish talabalar kreativ salohiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bo‘lajak pedagoglarning kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish zamonaviy pedagogik ta‘limning muhim vazifalaridan biridir. Kreativ

pedagog nafaqat o‘z kasbiy faoliyatida muvaffaqiyatga erishadi, balki o‘quvchilarning ham ijodiy va mustaqil fikrlashiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli pedagogik ta’lim jarayonida innovatsion metodlar, interfaol texnologiyalar va ijodiy yondashuvlardan samarali foydalanish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Guilford, J. P. (1967). The Nature of Human Intelligence. New York: McGraw-Hill, pp. 138–145.
2. Karimova B.E. Kreativ pedagogika. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2022. – 152 b.
3. Xotamov I.S., Olimov M.K., Madrahimova G.R., Foziljonov I.S. Kreativ fikrlash. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2022. – 160 b.
4. Muslimov N.A. Kasb ta’limi pedagogikasi. – Toshkent, 2019.
5. Sayidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2018.
6. Hojkarimova G. O‘quvchilarda kreativ qobiliyatlarni shakllantirish bosqichlari. Ilmiy maqola, 2023.